

“Bize çiçekleri sevdiğini söyleyen bir kadının, çiçekleri sulamayı unuttuğunu görürsek, onun çiçek ‘sevgisi’ ne inanmayız. Sevgi, sevdiğimiz şeyin büyümesi ve yaşaması için gösterdiğimiz etken ‘ilgi’ dir.”

Erich Fromm

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE GELİŞİM ÖZELLİKLERİ

Okul öncesi dönem 3-6 yaşları kapsayan gelişim dönemidir. Bu dönemde olan çocukların alt gelişim alanlarında da akranlarıyla uyumlu bir seyirde büyümesi beklenir.

Duygusal ve Sosyal Gelişim

Aile çocuğun ilk sosyal çevresidir. Çocuk ilk sosyal davranışları, aile bireyleri ile olan etkileşimi sonucunda kazanır. Ailede anne babanın ve diğer bireylerin çocukla olan etkileşimi, çocuğun aile içindeki yerini belirler. Aile çocuğa güven duygusu aşılar, çocuğun sosyal kabul görebilmesi için gerekli ortamı hazırlar.

Çocuk okul öncesinde kendisine sunulan sosyal deneyimlerin yanı sıra, model alacağı kişiler olarak da aile bireylerinden yararlanır. Aile çocuğa sosyal açıdan kabul edilen davranış biçimlerinin gelişimi için rehberlik eder.

***Çocuğun diğer kimselerle olan çok sayıdaki ilişkisi onun sosyal gelişimini artırır. Bu nedenle anaokuluna giden çocuklar, çok sayıda ilişki kuracağından sosyal faaliyetleri aynı oranda daha fazla olacaktır.**

Bu dönemde çocuklar ;

- Daha bağımsızdır,
- Akranlarıyla beraber cinsiyet rolüne uygun davranır,
- Anlaşmazlıklar için çözüm üretir,
- Kuralları anlayabilir ve takip eder.

Duygusal Gelişim ve Benlik Algısı ;

- ✓ Başka insanların duygularının daha çok farkında olur.
 - ✓ Kendini övmeye ve böbürlenmeye başlar,
 - ✓ Arkadaşlarını memnun etmek ister.
- Oyunlarında sizden takdir görmek bağımsızlığını destekleyecek ve başarısını teşvik edecektir. Sözlü olarak da takdirinizi dile getirmeye özen gösterin,
- Özür dileme ve teşekkür etmeyi uygun yerlerde kullanmasını teşvik edin ve bunu yaptığında çocuğunuzu takdir edin,
- Çocuğunuz daha fazla kişiyle etkileşime geçip gruplar içerisinde oynadığı bir dönemdedir. İnsanlarla ilişki kurarken, gözlemlediği yetişkinleri örnek alır; iyi ya da kötü olmasını ayırt etmeden sizin davranışlarınızı taklit edecektir.

FİZİKSEL GELİŞİM

İNCE MOTOR BECERİLERBu dönemde hem kaba hem de ince motor beceriler gelişmeye devam etmektedir.

KABA MOTOR BECERİLER

Kaba motor becerileri; yürüme, koşma, zıplama, vurma gibi eylemlerin rahat bir şekilde yapılması için gerekli olan motor beceri grubudur. Çocukların tüm bu becerileri geliştirmeleri, onların benlik saygılarını ve özgüvenlerini arttıracak ve aynı zamanda akademik yönlerini de destekleyecektir

- Resimlerini daha fark edilir bir şekilde çizmeye başlar,
- Kalem daha olgun bir şekilde kavrar,
- Düğme ve fermuarlarla işlerini halledebilir.

ZİHİNSEL GELİŞİM

Öğrenme , algılama, kavrama, yorumlama ve benzer durumlara genelleme gibi kavramlar zihinsel gelişimin ürünüdür.

- + Yazıda kendi ismini fark eder,
- + Zıtlık kavramını anlar
- + Gözlem ve sosyal etkileşimlerle öğrenir,
- + Dramatik oyunlarla ilgilenir, hayali bir karakter rolünü alıp olayları doğru bir şekilde hatırlar.
 - + Doğru ve zengin içerikli oyunlarla zihinsel gelişim adımları hızlandırılabilir,
 - + Ritmik saymalar yaptırıp geriye doğru saydırabilirsiniz,
 - + Beraber çizgi film izleyip çizgi kahramanlar sorun yaşadığın da sen olsan ne yaparsın diye sorabilirsiniz,
 - + Kıyafetlerini renklerine göre gruplara ayırmasını isteyebilirsiniz,
 - + Her sabah hangi gün , ay ve mevsimde olduğumuzu söyleyip gün içinde sorarak hatırlamasını ve zihinsel süreçlerini aktif bir şekilde kullanmasını sağlayabilirsiniz,

DİL GELİŞİMİ VE İLETİŞİM

Okul öncesi eğitimi çocukların gelişiminde önemli bir yere sahiptir. Erken çocukluk döneminde, okul öncesi eğitim kurumlarının psiko-motor, dil, bilişsel,

sosyal-duygusal ve öz-bakım becerilerinin gelişimini sağlamak öncelik hedefleri arasında yer almaktadır.

- ❖ Beş altı kelime içeren cümleler kurabilir,
- ❖ Çoğunlukla anlaşılabilir bir şekilde, sesleri ya da kelimeleri tekrarlamadan ya da kekeleymeden yeterince açık konuşur,
- ❖ Sürekli konuşmak ister, olayları ve durumları abartarak anlatır , hatta hayalindeki olayları da gerçekmiş gibi anlatır,

- 🌸 Eğitici şarkılar , tekerlemeler öğretebilirsiniz,
- 🌸 Konuşmaya teşvik edip sabırla dinlemelisiniz
- 🌸 Çevrenizdeki nesnelere çocuğunuzla birlikte sayabilirsiniz,
- 🌸 Toplum içinde konuştuğunda onu takdir edip hem dil gelişimini hem de sosyal gelişimini destekleyebilirsiniz.

CİNSEL GELİŞİM

- Doğumdan sonraki birinci yılda bebeğin ilk cinsel duyguları, yıkanma ve altının değiştirilmesi sırasında ortaya çıkar.
- Cinsiyet farkıyla ilgili sorular 2. Yaşta, doğumla ilgili olanlarsa 3-4. Yaşta başlar.
- Çocuğun cinsel konulardaki merakı, öteki merakları gibi yerinde ve sağlıklıdır. Dünyayı keşfetmesi için gereklidir.

Çocuklar meraklarından dolayı utandırılıp suçlanmamalıdır. Gerekli açıklamalar net ve kısa bir şekilde çocuğun anlayabileceği şekilde aktarılmalıdır. Veli yine de soruları yanıtlama noktasında kaygılı ise bir psikolojik danışmandan destek almalıdır.

KAYNAKÇA

1..KANDIR , A.ALPAN , Y.(2008). Okul Öncesi Dönemde Sosyal-Duygusal Gelişime Anne-Baba Davranışlarının Etkisi, *Aile ve Toplum Yılı*: 10 Cilt: 4 Sayı: 14 Nisan-Mayıs-Haziran 2008 ISSN: 1303-0256

2. KAROĞLU,H., ESEN ÇOBAN,A. (2019),.Türkiye’ de Okul Öncesi Eğitimde Dil Gelişimi ile İlgili Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergis*, Cilt 21 Sayı 1 Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi e-ISSN 2148-7510